

Kúria végzése

Az ügy száma: Bhar.III.344/2025/23.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Horváth Péter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2025. október 7.

Az ügy tárgya: hűtlen kezelés büntette

Terhelt(ek): III. rendű

VII. rendű

VIII. rendű

Első fok: Székesfehérvári Törvényszék, 17.B.6/2024/2.,
ítélet, tárgyalás, 2024. február 2.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.44/2024/8.,
ítélet, nyilvános ülés, 2024. október 2.

A fellebbezés előterjesztője: a Győri Fellebbviteli Főügyészség

A fellebbezés iránya: a III. rendű terhére

a VII. rendű terhére

a VIII. rendű terhére

Rendelkező rész

A hűtlen kezelés büntette miatt az I. rendű vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyészség által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Győri Ítéltábla Bf.II.44/2024/8. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban felmerült 38.320 (harmincnolcezer-háromszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

I.

[1] A Székesfehérvári Törvényszék a 2024. február 2. napján kihirdetett 17.B.6/2024/2. számú ítéletével a III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont]; a VII. rendű és a VIII. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont].

Ezért a III. rendű vádlottat 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, valamint 2 év költségvetési szervnél magasabb beosztású közalkalmazottként végzett intézményvezetői foglalkozástól eltiltásra, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlottat egyaránt 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtását valamennyi vádlott esetében 3 év próbaidőre felfüggesztette.

Megállapította, hogy a vádlottak a szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetén feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható.

A törvényszék az 1. számú Kft.-vel szemben 20.238.720 forint összegre vagyonekobzást rendelt el és 5.000.000 pénzbírságot szabott ki, míg a 2. számú Kft.-vel szemben 3.794.760 forint összegre rendelt el vagyonekobzást, és 750.000 forint pénzbírságot szabott ki.

Rendelkezett a bűnjelekről, valamint egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat 67.428 forint, továbbá az 1. számú Kft.-t 263.946 forint, a 2. számú Kft.-t 253.500 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. október 2-án nyilvános ülésen meghozott Bf.II.44/2024/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a III. rendű vádlottat az ellene hűtlen kezelés büntette [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], a VII. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és a VIII. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az 1. számú Kft. és a 2. számú Kft. jogi személyekkel szemben alkalmazott intézkedéseket hatályon kívül helyezte, és az eljárást megszüntette.

II.

[3] A másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyészség jelentett be fellebbezést a III. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott terhére bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása miatt, illetve a 2. számú Kft. és az 1. számú Kft. vonatkozásában vagyonek Kobzás és pénzbüntetés alkalmazása érdekében.

[4] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.65/2024/6-II. számú átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg ítéletében, hogy a III. rendű vádlott tudta, hogy intézményvezetői kinevezése előtt is már az 1. számú tanú látta el az adatvédelmi tisztviselői feladatokat, ismerte az erre vonatkozó szerződést, illetve azt, hogy a 3. számú Kft.-vel kötött szerződést követően is az 1. számú tanú fogja ellátni ezt a feladatot nagyságrendileg ugyanazon megbízási díjért.

[5] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az eltérő tényállás megállapítására vonatkozó eljárási szabályok megsértésével, a másodfokú eljárásban tilalmazott bizonyítékok felülmérlegelésével állapított meg az elsőfokú bíróságétól eltérő tényállást.

[6] A Legfőbb Ügyészség BF.1385/2024/5. számú átiratában a mindhárom vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést változatlanul fenntartotta.

[7] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás valamennyi vádlott tekintetében minden lényeges kérdést illetően megalapozott, azonban a másodfokú bíróság törvénysértően állapított meg eltérő tényállást, mivel azt az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységének támadásával tette és figyelmen kívül hagyta, hogy az indokolási kötelezettség teljesítése körében értékelendő bizonyítékértékelés során tett logikai következtetés nem azonos az ítélet megalapozottságával összefüggő tényekből további tényekre vont következtetésekkel.

[8] Ugyanakkor kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, visszaállítandó tényállás is kisebb hiányosságokban szenved, mivel nem tartalmazza az adatvédelmi tisztviselői feladatok ellátásával összefüggésben keletkezett számlákat, azt, hogy ha az intézmény a szerződése s viszonya alatt minden hónapban kifizette volna a megbízási díjakat, összességében mekkora összegű vagyoni hátrány érte volna, valamint, hogy az intézmény a cégeknek ténylegesen mely időszakon belül, hány alkalommal, és mekkora összegeket utalt át.

[9] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban meg kell jelölni a következőket:

– az intézményt, ha a 3. számú Kft. részére a szerződéses viszony 19 hónapja tekintetében elutalta volna a megbízási díjat (figyelemmel az 1. számú tanú részére a 3. számú Kft. által szerződés szerint havonta fizetendő 248.920 forint összegre is) 24.033.480 forint vagyoni hátrány érte volna. Ugyanakkor ténylegesen 2019. július 3. és 2020. szeptember 30. napja között összesen 16 alkalommal utalt át megbízási díjat, így összesen 24.221.440 forint átutalására került sor a 3. számú Kft.-nek, amely cég 2019. július 11. és 2021. január 7. napja között összesen 16 alkalommal utalt át alkalmanként 248.920, azaz összesen 3.982.720 forintot az 1. számú tanúnak;

– a szerződéses viszony az intézmény és a 2. számú Kft. között formálisan 2021. január 4. napjától, ténylegesen azonban 2021. február 1. napjától 2021. december 31. napjáig állt fenn;

– amennyiben az intézmény a 2. számú Kft. részére a megbízási díjat a 11 hónapig fennálló szerződéses viszony minden hónapjában kifizette volna, az intézményt 13.914.120 forint vagyoni hátrány érte volna;

– az intézmény a 2. számú Kft. bankszámlájára ténylegesen csak 2021. április 1. napján kéthavi összegnek megfelelő megbízási díjat, míg 2021. április 30. napján egyhavi megbízási díjat, összesen 4.541.520 forintot fizetett meg, illetőleg a 2. számú Kft. 2021. április 12. napján az 1. számú tanúnak kéthavi megbízási díjat, azaz 497.840 forintot utalt át.

[10] Emellett is szükségesnek tartotta a tényállásba átemelni az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzített alábbi ténymegállapításokat:

– A III. rendű vádlott jogkörében állt szerződést kötni, nem kellett hozzá fenntartói utasítás, avagy jóváhagyás {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet indokolás [167] bekezdés}.

– A III. rendű vádlott ismerte a rá, mint intézményvezetőre vonatkozó szabályokat, a saját munkaköri leírását, kötelezettségeit. Ismerte, hogy adatvédelmi jogszabályoknak kell megfelelni {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet indokolás [172] bekezdés}.

– A III. rendű vádlott tudta azt, hogy vezetővé való kinevezését megelőzően az 1. számú tanú foglalkozott az intézménynél korábban az adatvédelmi feladatokkal, és ezt milyen díjazás ellenében tette, és azt is tudta, hogy az adatvédelmi tisztviselői feladatok ellátása tárgyában az 3. számú Kft.-vel, valamint a 2. számú Kft.-vel való szerződéskötéseket követően is az 1. számú tanú fogja ellátni a korábban is ellátott feladatokat {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet indokolás [145], [172] bekezdés}.

– A III. rendű vádlott tudta azt, hogy a 3. számú Kft.-vel és a 2. számú Kft.-vel adatvédelmi tisztviselői feladat ellátására kötött szerződések túlárazottak {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet indokolás [172] bekezdés}.

– A III. rendű vádlott az adatvédelmi feladatok ellátására kötött, a valós teljesítés értékének több, mint hatszoros díját rögzítő szerződések megkötése kapcsán megszegte a rá, mint önkormányzati költségvetési szervet vezető személyre vonatkozó, az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, valamint a saját munkaköri leírását, amelyek értelmében az intézmény költségvetésének tervezésekor és végrehajtásakor gondoskodik a takarékos, észszerű gazdálkodásról, azaz a jó gazda gondosságával jár el. Amely egyébként is általános elvárhatósági szabály a vagyonkezelésben {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet indokolás [164] bekezdés}.

[11] Továbbá helyesbítendőnek tartotta az ítéleti tényállást annyiban, hogy a III. rendű vádlott társai közreműködésével elkövetett cselekmény következtében nem az önkormányzatot, hanem az intézményt érte a vagyoni hátrány, mivel az intézmény az önkormányzat által részére biztosított költségvetési összeggel maga rendelkezett.

[12] Ugyanakkor az ügyészi indítvány „az ítéleti tényállás bizonyítás anyagával való összhangja” megjelölésű részében több, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában szereplő ténymegállapítást tartott helytállónak, és azokat mint az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását alátámasztó következtetéseket idézte érvelésében.

[13] Ilyenek voltak – egyebek mellett – a következők:

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletének a [150] bekezdésében tett azon ténymegállapítás, hogy a VII. rendű vádlott cége és az intézmény szükségtelenül kötött további, e tárgykörbe tartozó szerződéseket.

[15] Továbbá az a ténymegállapítás, hogy a 2. számú Kft.-vel történő szerződéskötést megelőzően csak látszólag szerzett be különféle árajánlatokat, tényleges versenyeztetésre nem

került sor. {A Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítéletének a [158] bekezdésben írtak szerint „a meghívásos versenytárgyalás kiírása csak színjáték volt”.}

[16] A Legfőbb Ügyészség a fentiekkel történő kiegészítéssel indítványozta az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás visszaállítása mellett, hogy a harmadfokú bíróság állapítsa meg a III. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott bűnösségét a vád szerint terhükre rótt bűncselekményben, azt a III. rendű és a VII. rendű vádlott esetében minősítse a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének, amely cselekményt a VII. rendű vádlott bűnsegédként követett el, míg a VIII. rendű vádlott cselekményét minősítse a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette kísérletének, amely cselekményt a VIII. rendű vádlott bűnsegédként követett el.

[17] Mindhárom vádlottat ítélje szabadságvesztésre, amelynek végrehajtási fokozata börtön, és a szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre függessze fel; a III. rendű vádlottat költségvetési szervnél magasabb beosztású közalkalmazottként végzett intézményvezetői foglalkozástól, míg a VII. rendű és a VIII. rendű vádlottat gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól határozott időre tiltsa el; a VII. rendű és a VIII. rendű vádlottal szemben szabjon ki pénzbüntetést; állapítsa meg, hogy a vádlottak a kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtása esetén legkorábban a szabadságvesztések kétharmad részének letöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra; rendeljen el vagyonekbobzást az 1. számú Kft.-vel szemben 20.238.720 forint, a 2. számú Kft.-vel szemben 3.794.760 forint összeg erejéig, és e társaságokkal szemben szabjon ki pénzbírságot is. A bűnjelek tekintetében az elsőfokú bíróság által megállapítottakkal egyezően rendelkezzen; kötelezze az 1. számú Kft.-t és a 2. számú Kft.-t mindazon eddigiekben felmerült bűnügyi költség megfizetésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárás során a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés szükségességét kellett vizsgálni; valamint kötelezze a vádlottakat egyetemlegesen az eddigiekben az előzőek kivételével felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

III.

[18] A Kúria a másodfellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[19] A nyilvános ülésen perbeszédében a Legfőbb Ügyészség képviselője változatlan tartalommal fenntartotta az ügyési fellebbezésben foglaltakat. Utalt a harmadfokú eljárás megnyíltának jogi alapjára és kiemelte, hogy a másodfokú bíróság törvénysértően állapított meg az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérő tényállást az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét támadva. Relatív eljárási szabálysértésként jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság nyilvános ülést tartott, bizonyítást nem vett fel, ehhez képest eltérő tényállást állapított meg a vádlottak tudattartalma vonatkozásában. A vádlottak tudattartalmára levont következtetés ténykérdés, mely vonatkozásban a másodfokú bíróságnak változtatásra, bizonyítás felvétele nélkül eltérő tényállás megállapítására csak az elsőfokú ítélet megalapozatlansága esetén lett volna lehetősége.

[20] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria – az ügyészség által megjelölt kiegészítéssel – az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás visszaállítása mellett a másodfokú bíróság ítéletét mindhárom vádlott vonatkozásában változtassa meg, és állapítsa

meg a III. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott bűnösségét a vád szerint terhükre rótt cselekményben, azt a III. rendű és a VII. rendű vádlott esetében minősítse a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének, amely cselekményt a VII. rendű vádlott bűnsegédként követett el, míg a VIII. rendű vádlott cselekményét minősítse a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette kísérletének, amely cselekményt a VIII. vádlott bűnsegédként követett el. A büntetés kiszabására, a jogkövetkezményekre vonatkozóan szintén az írásbeli indítványával egyezően nyilatkozott.

[21] A III. rendű vádlott védője a felszólalásában – korábbi nyilatkozatait változatlanul fenntartva – az ügyészi indítvány elutasítását kérte. Mind a tényállás megváltoztatása kérdésében, mind a hűtlen kezelés tekintetében elfoglalt jogi állásponttal kapcsolatban egyetértett a másodfokú bíróság által kifejtettekkel.

[22] A VII. rendű vádlott védője perbeszédében az addigi nyilatkozatait változatlanul fenntartotta, és a másodfokú határozat helybenhagyását indítványozta.

[23] A VIII. rendű vádlott védője a másodfokú bíróság ítéletét megalapozottnak értékelve annak helybenhagyására tett indítványt.

[24] Az 1. számú Kft. és a 2. számú Kft. érdekében eljáró ügyvédek a Győri Ítéltábla Bf.II.44/2024/8. számú ítéletének helybenhagyását indítványozták.

[25] Az utolsó szó jogán a III. rendű vádlott nem kívánt nyilatkozni, míg a VIII. rendű vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését.

IV.

[26] A Győri Fellebbviteli Főügyészség által bejelentett fellebbezés a következők szerint nem alapos.

[27] A másodfellebbezés alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban – a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül – biztosítja. Ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén biztosítja.

[28] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslat terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére, és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül.

[29] A Be. 615. § (1) bekezdése és (2) bekezdése – a (2a) bekezdésben írt korlátok között – meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdése pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.

[30] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak.

[31] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bírósággal ellentétes.

[32] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pont első fordulata értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette.

[33] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállásban rögzített cselekmény miatt a vádlottakat – a III. rendűt mint tettest, a VII. rendű és VIII. rendűt mint bűnsegédeként – hűtlen kezelés büntette [Btk. 376. § (1) bekezdés és (4) bekezdés a) pont] miatt ítélte el, ezzel szemben a másodfokú bíróság a vádlottakat felmentette.

[34] Mivel a másodfokú bíróság döntése ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletével, lehetőség nyílt az ellentétet, illetve eltérést engedő új eljárási fokra, a másodfellebbezés törvényi joga megnyílt.

[35] Az ellentétes rendelkezés mint a másodfellebbezés törvényi okának rendeltetése az, hogy lehetőség nyíljon az ellentétet, illetve eltérést eldöntő – így az elsőfokú bűnösségmegállapítás, illetve a felmentés ellenében igénybe vehető – új eljárási fokra.

[36] Nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[37] Utóbbiról rendelkezik a Be. 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat Be. 618. § szerinti szabályozása.

[38] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen (hivatalból), hanem csak akkor jelent harmadfokú eljárásra jogot, ha az ilyen, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak akkor, ha a jogosult (Be. 616. §) a törvény adta jogával élve, valamely törvényi okból sérelmezi a másodfokú határozatot.

[39] Jelen ügyben a másodfellebbezés törvényi jogával az ügyészség élt.

[40] Az ügyészség fellebbezése a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerinti, az ellentétes döntést sérelmezve mindhárom vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását célozta. Ebből következően a felülbírálat teljeskörű. Ez jelenti tehát a tényállás megalapozottságának vizsgálatát, a felülbírálat tény- és jogkérdést is érintő.

[41] A joghatályos fellebbezés alapján a Kúria – első körben – a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírálta a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[42] A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig a tényállás megalapozottsága.

[43] Mindezek előrebocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárná [Be. 625. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

[44] A vádlottakat érintő (teljes körű) felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[45] A harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető (Be. 619. §).

[46] Eszerint a harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által –a részéről tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított, és a másodfokú

bíróság által módosítás nélkül is megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás.

[47] A másod- és a harmadfokú bíróság számára egyaránt adott ugyanis a megalapozatlanság vizsgálatának törvényi lehetősége, és ugyanazok értendők a megalapozatlanság okai alatt [Be. 592. § (1) bekezdés].

[48] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát – változatlanul – a bizonyítás főszabálya adja, miszerint a Be. 167. § (3) és (4) bekezdései alapján a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje; a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[49] *Ahogy arra a másodfokon eljáró ítélőtábla is rámutatott, ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének – akár közvetett, akár közvetlen bizonyítás útján való – meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése, ami a bizonyíték bizonyító ereje felülmérlegelésének főszabály szerinti tilalmát, a közvetlen bizonyítékvizsgálat, bizonyítékkal szembesülés tiszteletben tartását jelenti.*

[50] Ugyanakkor a jelenleg hatályos Be. felmentést ad e kötöttség alól és – a törvényi feltételek teljesülése esetén – megengedi, hogy a másodfokú bíróság

– a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, vagy

– eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon (Be. 593. §).

[51] Ennek elsődleges és általános feltétele, hogy a tényállás nem megalapozott, ezért e kérdésben a bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját.

[52] A Be. 592. § (2) bekezdése szerinti részleges megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban minden esetben ki kell küszöbölni. Következik ez már csak abból is, hogy a Be. 607-611. §-ai nem határoznak meg a részleges megalapozatlansághoz kapcsolódó hatályon kívül helyezési okot.

[53] A Be. 592-594. §-ai a részleges megalapozatlanság másodfokon történő kiküszöbölésének lehetőségét teljes körben biztosítják; a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma [Be. 593. § (2) bekezdés] nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékból nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem az éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze.

[54] A másodfokú bíróság azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti okból részben megalapozatlan, azaz a tényállás hiányos, ellentétes az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett {Győri Ítélőtábla Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [51] és [124] bekezdés}.

[55] A másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölendő az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapulvételével a tényállásba nem tartozó részeket onnan mellőzte, illetve az általa helyesnek tartott megállapításokkal kiegészítette, ekként részben eltérő tényállást állapított meg, amivel valamennyi vádlott bűnösségének kérdésére is kiható változtatást eszközölt {Győri Ítélőtábla Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [130]-[133] bekezdés}.

[56] A másodfokú bíróság tényállást javító tevékenysége a következő volt:

- mellőzte az ítélet [15] bekezdéséből azt a megállapítást, hogy a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott a tényleges verseny elkerülése, a megbízási díjak számukra kedvező meghatározása érdekében, más gazdasági társaságokat is bevonva működtek együtt;
- az ítélet [17] bekezdéséből mellőzte az arra vonatkozó megállapítást, miszerint a III. rendű vádlott tudta, hogy az 1. számú tanú adatvédelmi tisztviselői minőségben is ismert volt;
- mellőzte a [23] és a [29] bekezdésekben rögzítetteket is, ami szerint a III. rendű vádlott ismerte az 1. számú tanúval kötött adatvédelmi szerződést, és tudta, hogy az 1. számú tanú az adatvédelmi tisztviselői feladatokat nagyságrendileg ugyanazon megbízási díjért vállalta el;
- mellőzte az ítélet [31] bekezdésében foglalt számításokat; valamint
- a [32] bekezdés tekintetében mellőzte a valós teljesítés értékére vonatkozó megállapítást és kiegészítette azzal, hogy nem volt megállapítható, hogy a III. rendű vádlott megszegte volna a rá mint önkormányzati szervet vezető személyre vonatkozó munkaköri leírást, amelynek értelmében az intézmény költségvetésének tervezésekor és végrehajtásakor gondoskodik a takarékos és észszerű gazdálkodásról;
- a [33] bekezdést akként pontosította, hogy az abban rögzítettek nem állapíthatók meg, azaz, hogy a III. rendű vádlott köteleességszegéssel az önkormányzatának vagyoni hátrányt okozott, illetve a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott a szerződések megkötésével ahhoz segítséget nyújtott, és a 2. számú Kft.-nél, valamint a 3. számú Kft.-nél jelentkező összeg jogtalan vagyoni előny lett volna.

[57] A másodfokú bíróság az általa megváltoztatott, ekként megalapozottá tett tényállásból mindhárom vádlott bűnössége tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetésre jutott.

[58] Ennek eredményeként az egyik ítélet alapján a vádlottak cselekménye bűncselekmény, a másik szerint viszont nem.

[59] A másodfokú ítélet felülbírálata kapcsán a kérdés, hogy a másodfokú bíróság megtehetette-e eljárásjogilag azt, amit tett, illetve helyesen tette-e azt, amit egyébként megtehetett.

[60] A Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja szerint a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát kiküszöböli, ennek során az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye, a (2) bekezdés első mondata értelmében pedig, ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti.

[61] A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan. Következésképpen törvényesen járt el akkor, amikor ennek korrekciója érdekében a megalapozatlan tényállás javítását elvégezte.

[62] Tehát megtehetette eljárásjogilag, amit tett, hiszen, ha nincs teljes megalapozatlanság, azt meg is kell tennie [Be. 593. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

[63] Az iratoknak megfelelő, a rendelkezésre álló bizonyítékokon nyugvó megalapozott tényállás nélkül a büntetőjogi felelősségre vonatkozó eltérő jogi értékelésnek nincs meg a ténybeli alapja.

[64] Ez valójában nem más, mint a megalapozott, valósághű tényállás iránti igény, mely alapján a megfelelő jogkövetkeztések levonhatók.

[65] Ehhez képest pedig a másodfokú bíróság helyesen rögzítette mindazon alapvető szempontokat, amelyek a tényállásjavító tevékenysége során meghatározóak, és tartalmilag is helyesen, okszerű következtetés révén tette mindezt. A másodfokú bíróság tevékenysége nem sértette a felülmérlegelés tilalmát, az eljárási törvény rendelkezései alapján járt el.

[66] A másodfokú bíróság tényállásjavító tevékenysége az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokon alapult, és az észlelt megalapozatlansági hibák kiküszöbölését célozta. Az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára egyébként az ügyészi másodfellebbezés is részletesen hivatkozik.

[67] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás, vagy vallomásrész alapján.

[68] A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie; attól – megalapozott tényállás esetén – akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ide értve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet.

[69] Helyesen rögzítette az ítélőtábla az indokolásának [125] bekezdésében, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns (ide nem értve a kifejezetten el nem fogadott bizonyítékot).

[70] Miként arra is helytállóan utalt a [126] bekezdésben, hogy az iratellenesség kiküszöbölése a fellebbviteli bíróság részéről az elsőfokú bíróság által nem a valós tartalma szerint figyelembe vett bizonyíték tekintetében kifejtetteket javítja ki az ügyiratok alapján, téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti. Azonban a tényállás módosításának alapja minden esetben az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[71] Kétségtelen ugyanakkor, hogy a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, akkor ennek korrekcióját, a tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését a helyes tényállás megállapítása érdekében – miként a másodfokú bíróság – a harmadfokú bíróság is megteheti.

[72] Ahogyan a Be. 619. § (3a) bekezdése alapján azt is, hogy ha a másodfokú bíróság az 593. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel törvénysértő módon állapított meg az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást, a harmadfokú bíróság az ítéletnek a másodfokú bíróság eltérő tényállás megállapítását eredményező részét kirekeszti és a másodfokú bíróság által felmentett vagy megszüntetéssel érintett vádlott bűnösségét állapíthatja meg, míg a (3b) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság a (3a) bekezdés alapján irányadó tényállást az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, ténybeli következtetés alapján kiegészítheti, helyesbítheti.

[73] Az ügyészség másodfellebbezése ez utóbbit célozta.

[74] A harmadfokú bíróság reformációs jogkörének nyilvánvaló korlátja, hogy a harmadfokú bírósági eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 619. § (2) bekezdés].

[75] Az ügyesség tehát másodfellebbezésében a másodfokú bíróság és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlansága mellett is érvelt.

[76] A Kúria a tényállás megalapozottságának további vizsgálata során észlelte, hogy a másodfokú bíróság tényjavító tevékenysége valóban nem volt teljeskörű, a másodfokú bíróság által elfogadott tényállás továbbra is részben megalapozatlansági hibában szenved, hiányos maradt [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[77] Ehhez képest a megalapozatlanság kiküszöbölésének az iránya a kérdés. E körben a Kúria a másodfokú bíróság felmentés irányába ható tényjavító tevékenységével értett egyet.

[78] Ezért a Kúria a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint, az iratok alapján a tényállást a következőkkel egészíti ki, illetve helyesbíti:

Mindenekelőtt a tényállási részbe átemeli a másodfokú bíróság további lényeges – a másodfokú ítélet indokolási részében rögzített – ténymegállapításait, amelyeket a határozatának [78], [79] és [86] bekezdéseiben rögzített az alábbiak szerint.

– A 3. számú Kft. által kötött szerződések vizsgálata során megállapítható, hogy a GDPR-ral kapcsolatos feladatok elvégzését az intézménynél a 3. számú Kft. közel azonos megbízási díj ellenében vállalta, mint egyéb szervek, intézmények esetében {Győri Ítéltábla Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [78] bekezdés}.

– A III. rendű vádlott által vezetett intézménnyel kötött szerződés 1.192.000 forint + áfa/hó volt, azonban a szerződés nem csupán az intézményre vonatkozott, hanem magában foglalta a családsegítő szolgálatot, a gyermekjóléti szolgálatot, a szolgáltatóközpontot, a pszichiátriai ellátást, az idősök klubjait és az időskorúak gondozóházát. Az egyes tagintézményekre vetített havi megbízási díj 149.000 forint + áfa volt, ahogyan az a szerződésben is rögzítésre került {Győri Ítéltábla Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [79] bekezdés, megbízási szerződés 5. pont}.

– A 3. számú Kft.-vel való szerződés megkötésére akkor került sor, amikor az intézménynek az adott évre vonatkozóan már elfogadott költségvetése volt, így a III. rendű vádlottnak a fenntartóhoz kellett fordulnia annak érdekében, hogy a szerződésben meghatározott összeget biztosítsák. A megbízási díj összegét tekintve a fenntartó kifogást nem emelt, és arra a fedezetet biztosította {Győri Ítéltábla Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [86] bekezdés}.

[79] A továbbiakban pedig a bizonyítás anyaga alapján rögzíti a következőket.

– A III. rendű vádlott a hivatalba kerülését követően az adatvédelmi feladatok ellátása érdekében a polgármesteri hivatal népjóléti osztálya vezetőjének ajánlására (akinek a polgármesteri hivatal jegyzője javasolta) kereste meg telefonon a VII. rendű vádlottat mint a 3. számú Kft. ügyvezetőjét {tényállás [16] bekezdése}.

– A III. rendű vádlott a megbízási szerződés megkötéséhez szükséges többletforrás biztosítása érdekében az önkormányzat polgármesteréhez fordult a 2019. május 30. napján kelt fedezetkérő levelében, amiben az Európai Parlament és a Tanács rendeletére hivatkozással rögzíti, hogy a megbízási szerződés díja 2019-es évre vonatkozóan 8.344.000 forint + áfa, azaz bruttó 10.596.880 forint, a költségvetési keret ugyanakkor erre a célra 2.492.000 forint + áfa, azaz bruttó 3.164.840 forint. Erre tekintettel kéri, hogy az intézmény részére az önkormányzat biztosítson fedezetet a különbözet finanszírozására a fenti rendeleti előírásoknak való megfelelés érdekében. Az igényelt összeg: 5.852.000 + áfa, azaz bruttó 7.432.000 forint (nyomozati iratok, levél).

– A fenti előterjesztés elfogadását követően, miután az igényelt forrás rendelkezésre állt, másnap, 2019. május 31. napján kötötte meg az intézmény képviselőjében eljáró a III. rendű vádlott a 3. számú Kft.-vel a megbízási szerződést.

– A III. rendű vádlott a VII. rendű vádlott 2020. szeptember 17. napján keltezett, többletforrás kezdeményezésére a 2020. szeptember 24-én adott válaszában a VII. rendű vádlott részére azt a tájékoztatást adta, hogy a megbízási díj összegének emelésére nincs mód. Amennyiben változatlan megbízási díj ellenében nem kívánják a továbbiakban ellátni a feladatot, úgy javasolja a megbízási szerződés 2020. december 31. napjával közös megegyezéssel történő megszüntetését {tényállás [24] bekezdése, nyomozati iratok, levél}.

– A tényállás [25] bekezdés második mondatát kiegészíti, ekként az a következőképpen szól. „A megbízási szerződés díjként – annak utólagos felülvizsgálatát követően az összeget csökkentve – szintén havi 1.192.000 forint + áfa, azaz 1.513.840 forint megbízási díjat tartalmazott.”

– Mellőzi továbbá a tényállásból, hogy „magával az önkormányzattal az adatvédelmi tisztviselői feladatok ellátására a szerződést 2020. szeptember 7-én kötötte meg a VII. r. vádlott által képviselt gazdasági társaság” {Székesfehérvári Törvényszék 17.B.6/2024/2. számú ítélet [13] bekezdés}.

[80] Az ekként kiegészített (és helyesbített) tényállás megalapozott, és irányadó a harmadfokú eljárásban is [Be. 619. § (1) bekezdés].

[81] A III. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott bűnössége azonban e tényállás alapján nem állapítható meg.

[82] A Btk. 376. § (1) bekezdése szerint hűtlen kezelést követ el, akit idegen vagyon kezelésével bízta meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz. A (4) bekezdés a) pontja alapján a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés jelentős vagyoni hátrányt okoz.

[83] A hűtlen kezelés jogi tárgya a vagyon megóvásához fűződő tulajdonosi érdek.

[84] E bűncselekmény lényege: vagyoni hátrányt okozó visszaélés az idegen vagyon kezelésére vonatkozó megbízatással; elkövetési magatartása a vagyonkezelési kötelezettség megszegése. A vagyonkezelési kötelezettség tartalmát megállapíthatják jogszabályok, hatósági határozatok, megbízási szerződések, belső szabályzatok, a társaság legfőbb szervének utasításai és belső szokásjogi szabályok egyaránt. Mindezeknek közös lényege, hogy a vagyonkezelőnek a rendes gazdálkodás szabályai szerint kell eljárnia, és nem tanúsíthat olyan magatartást, amely a tulajdonos vagyoni érdekeinek sérelmével jár. Vagyis a vagyonkezelő megbízása teljesítése során a tulajdonos érdekeinek megfelelően és javára köteles eljárni.

[85] A hűtlen kezelés olyan szándékosan megvalósítható bűncselekmény, amely csak akkor állapítható meg, ha az idegen vagyon kezelésével megbízott személy magatartása, és a tulajdonos oldalán bekövetkezett vagyoni hátrány között okozati összefüggés fennáll; vagyis a törvényi tényállásból az is következik, hogy a vagyoni hátrány elszenvedője végső soron a vagyon tulajdonosa lehet. Az elkövető szándékának a vagyoni hátrány bekövetkezésére is ki kell terjednie, amely lehet eshetőleges szándék is.

[86] A hűtlen kezelés tette csak az lehet, aki a dolgot kezeli, akire a vagyonkezelői megbízatás kiterjed.

[87] Nem kétséges, hogy a büntetőjogi felelősség kérdését illetően a III. rendű vádlott cselekvőségének értékelése az elsődleges, hiszen a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott elkövetői minősége az elsőfokú ítélet tényállása és a vád szerint is értelemszerűen a bűnsejtelmére korlátozódott.

[88] Eldöntendő kérdés tehát, hogy az intézmény vezetőjeként mint vagyonkezelő a III. rendű vádlott a szóban forgó szerződések megkötésével büntetőjogi tilalomba ütköző – a hűtlen kezelés törvényi tényállásába illeszkedő – elkövetési magatartást tanúsított-e,

magatartása és a vagyoni hátrány között fennáll-e az okozati összefüggés, alanyi oldalon pedig a bűnössége (szándékosság) megállapítható-e.

[89] A tényállásszerűség az úgynevezett tárgyi okozatosság, a bűnösség pedig az úgynevezett alanyi okozatosság. A kettő együtt adja ki, hogy az elkövető tehet arról, amit a terhére róttak, amivel vádolják, mert van olyan külvilágbeli magatartása (viselkedése), ami a büntetőtörvényi tényállás szerint elkövetői magatartás (mint szükséges ismerv a tárgyi oldalon); és mert tehet az ilyen magatartás tanúsításáról. Ez utóbbi az anyagi jogi bűnösség elengedhetetlen alapja, amely az alany tudati/gondolati világával függ össze (és mint ilyen, szükséges ismerv az alanyi oldalon). A bűncselekmény hiánya pedig ezek hiányát jelenti.

[90] Ehhez képest a Kúria, egyetértve az ítéletábra indokolásával, a rendelkezésre álló bizonyítékok, az irányadó tényállás alapján a következőket emeli ki.

[91] Tény, hogy a III. rendű vádlott intézményvezetőként, ekként vagyonkezelőként kötött szerződést a VII. rendű vádlott cégével, azonban az ügylet (és az ügy) sajátossága, hogy a szerződés szerinti összeg jóváhagyása, így végső soron a szerződés megkötése nem a III. rendű vádlotton múlt, az a polgármester (a fenntartó) döntése volt.

[92] Tény ugyanis, hogy a szerződés megkötésének idején az intézménynek az adott évre vonatkozóan már elfogadott költségvetése volt.

[93] Miként tény az is, hogy amennyiben a szerződés megkötésére év közben kerül sor, és a már elfogadott költségvetésben meghatározott keretet meghaladja a megkötendő szerződésben szereplő megbízási díj, úgy az intézményvezetőnek a forrás biztosításához előterjesztést kellett tennie a fenntartó felé.

[94] Ennek megfelelően tény, hogy a III. rendű vádlott – mivel a folyó évi költségvetés többletforrást nem biztosított – az önkormányzat polgármesteréhez fordult a 2019. május 30. napján kelt (a konkrét összegeket tartalmazó) fedezetkérő levelében, és csak annak elfogadását követően köthette meg az intézmény képviselőjében a 3. számú Kft.-vel a megbízási szerződést.

[95] Ez pedig azt jelenti, hogy a konkrét esetben a III. rendű vádlott vagyonkezelői jogosultságától (és kötelezettségétől) függetlenül az érdemi döntés meghozatala, ami egyet jelentett a megbízási díj meghatározásával és elfogadásával, ténylegesen nem volt a III. rendű vádlott hatókörébe tartozó, fenntartói, azaz önkormányzati döntést igényelt.

[96] Következésképpen nem állapítható meg a III. rendű vádlott részéről olyan köteleességszegő magatartás, amely az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás körében a költségvetési fedezetet biztosító szerv, a fenntartó tudta vagy akarata ellenében való lett volna.

[97] Ugyanakkor mindezen tények nem teszik a III. rendű vádlottat feltétlen felelősség nélkülivé, azonban ahhoz, hogy a büntetőjogi felelőssége ezek ellenére megállapítható legyen, olyan egyéb ténybeli körülmények fennállása szükséges, amelyek viszont jelen ügyben nincsenek.

[98] Épp ellenkezőleg.

[99] E körben a következő tényeknek van jelentőségük.

[100] A III. rendű vádlott szociális munkásként 2018-tól dolgozott az intézménynél (előtte végzett segítő munkát), és mindössze 2 hónapja (2019. április 1. napjától) volt intézményvezető.

[101] Az intézménynél 2019 januárjától nem volt adatvédelmi tisztviselő, miután az előző évben a korábbi intézményvezető felmondta a korábbi adatvédelmi tisztviselő szerződését.

[102] A III. rendű vádlott korábban nem ismerte sem a VII. rendű, sem pedig a VIII. rendű vádlottat, velük nem volt kapcsolatban.

[103] Ellenben a VII. rendű vádlott cége már az intézménnyel kötött megbízási szerződés megkötését megelőzően, 2018. évben és 2019. évben is több hasonló jellegű szerződést kötött az önkormányzat intézményeivel.

[104] Ehhez képest a VII. rendű vádlott személyét, cégét az önkormányzat népjóléti osztályának vezetője – akinek az önkormányzat jegyzője javasolta a VII. rendű vádlott cégét – ajánlotta a III. rendű vádlottnak.

[105] Ekként az irányadó tényállás alapján az első szerződés (a VII. rendű vádlott cégével) megkötéséhez vezető folyamatban, a cég kiválasztásában az új, egyébként a korábbi megbízási díjhoz képest valóban jelentős többletforrást igénylő megbízási díj összegének (bár az összeg a szerződés 5. pontja szerint több tagintézményt érintett) meghatározásában, illetve elfogadásában a III. rendű vádlott nem játszott meghatározó szerepet, a végső döntést nyilvánvalóan nem ő hozta.

[106] Ehhez képest van jelentősége annak, hogy a második szerződés (a VIII. rendű vádlott cégével) megkötését megelőzően a III. rendű vádlott a VII. rendű vádlott megbízási díj emelésére vonatkozó igényét nem fogadta el, majd a megbízási szerződést emiatt közös megegyezéssel megszüntették.

[107] Ezt követően pedig egy egyszerű beszerzési eljárásban kiírt pályázat nyertesével, a VIII. rendű vádlott cégével kötötte meg a megbízási szerződést ugyanazon összegért, mint amekkora díjazásért a VII. rendű vádlott gazdasági társasága.

[108] Ez viszont azt is jelenti, hogy a III. rendű vádlott a fenntartó által előző évben jóváhagyott szerződéses összegtől, a biztosított kerettől nem tért el, kötelességszegő vagyonkezelői magatartás ez esetben sem állapítható meg.

[109] Mindezzel összefüggésben, figyelemmel a legfőbb ügyészségi indítványban szereplő indoklásra, az ebben, illetve az első- és a másodfokú ítéletben is több esetben felmerült vád kereteire történő utalásra, a Kúria a következőkre mutat rá.

[110] A bíróság vád alapján ítélezik [Be. 6. § (1) bekezdés].

[111] A vádelv alapján a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet; csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és csak olyan tények alapján, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (3) bekezdés].

[112] Mindez azt jelenti, hogy a vád perjogi rendeltetése alapvetően az, hogy a bíróság számára a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit rögzítse.

[113] A Kúria kiemeli, hogy a Be. 6. § (3) bekezdése a bíróság vádhoz kötöttségét személyi és tárgyi értelemben is meghatározza. A személyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság csak a megvádolt, a vádiratban – egyértelműen és azonosíthatóan – meghatározott azon személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, akinek a büntetőjogi felelősségre vonását a vádló indítványozza. A tárgyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság kizárólag olyan cselekményt, olyan ténnyt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A vád e körben tartalmazza a cselekmény történeti tényállását, a vád szerinti bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, és a cselekmény Btk. szerinti minősítését is.

[114] A vádelv eljárási garanciája egyidejűleg több részelemből építkezik:

(1) a büntetőeljárás bírósági szakaszát kizárólag a vád lendítheti működésbe, vagyis a bíróság előtti büntetőeljárás megindításának nélkülözhetetlen előfeltétele a vád,

(2) a bíróság eljárása vádhoz kötött, vagyis a vád jelöli ki az eljárás kereteit, a büntetőeljárás során egyfelől a tettazonosság elve, másfelől a bíróság vádkimerítési kötelezettsége érvényesül (33/2013. (XI. 22.) AB határozat [15] bekezdés).

[115] A bírósági eljárás kereteit pontosan meghatározó vádirat áll összhangban a védelemhez fűződő jogosítványok hatékony érvényesítésével is.

[116] A büntetőjogi felelősség megállapítása csak és kizárólag a vád tárgyává tett lényeges (releváns) tények alapulvételével történhet, olyan bűncselekményre vonatkozó tényeket a bíróság nem állapíthat meg, amelyet a vád nem tartalmazott [Be. 6. § (3) bekezdés] (BH 2025.83., Kúria Bfv.III.454/2024/25. számú határozat).

[117] Ehhez képest az ügyészi másodfellebbezés érdemi indokolása (7-10. oldal) olyan terhelő ténymegállapítással érvel kimerítően – látszólagos versenyeztetés –, amely az elsőfokú bíróság által megállapított – visszaállítandó – tényállásban nem, de a vádban sem szerepelt.

[118] Az elsőfokú ítélet tényállása kizárólag a [15] bekezdésben tartalmazta, és csupán általánosságban azt, hogy a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott a tényleges verseny elkerülése, a megbízási díjak számukra kedvező meghatározása érdekében más gazdasági társaságokat is bevonva működtek együtt.

[119] Ezen általános utalással szemben azonban a tényállás további részében egyáltalán nem tartalmaz arra vonatkozó ténymegállapítást, hogy a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott akár az első, akár a második szerződés során, előtt bármikor is egyeztettek volna.

[120] A másodfokú bíróság a tényállásjavító tevékenysége során ezen általános megállapítást is helytállóan mellőzte a tényállásból, feloldva egyben az abból fakadó, a konkrét ténymegállapításokkal szembeni belső ellentmondást.

[121] Ehhez képest is kifejezetten ellentétes volt a második szerződés előtt történt eseményekre, a szerződés megkötésére vonatkozó elsőfokú tényállás (amely tényállásrész megalapozatlan voltára az ügyészi másodfellebbezés nem hivatkozott), és az elsőfokú ítélet indokolása (amely ellentétes indokolásra viszont az ügyészi másodfellebbezés mint bűnösséget alátámasztó, megalapozott következtetésre hivatkozott).

[122] Harmadfokú eljárásban a Be. 619. § (3a) és (3b) bekezdés alapján akként visszaállítani az elsőfokú tényállást – a másodfokon történt felmentés ellenében –, hogy a vádlott bűnösségének, büntetőjogi felelősségének az egyik lényeges alapvetését olyan ténymegállapítás képezze (legyen annak az alapja), amely nem csupán az elsőfokú ítéleti tényállásban le nem írt cselekvőség, releváns tény, hanem a leírtakkal kifejezetten ellentétes, nem lehetséges.

[123] Továbbmenve, miként az elsőfokú ítéleti tényállás, úgy a vádirat is csak általánosságban tartalmazott összefonódásra, nem jogszerű eljárásra utaló tényállásrészt, de a vád tárgyává tett két megbízási szerződés kapcsán valójában semmilyen konkrét, arra vonatkozó ténymegállapítást nem rögzített.

[124] Ráadásul mindazon tényállás szerinti közvetlen előzmények, amelyek akár az első, akár a második szerződés megkötéséhez vezettek, ellentétben álltak az említett, általánosságban tett terhelő megállapításokkal.

[125] Mindez összességében azt is jelenti, hogy a másodfellebbezés a harmadfokú bíróságtól egyrészt egy megalapozatlan tényállás visszaállítását, másrészt ezen túlmenően annak megalapozottá tételét is várja, ami jelen esetben a bűnösség megállapítása érdekében történő eltérő tényállás megállapítását jelentené.

[126] Ez nyilvánvalóan nem lehetséges.

[127] Más kérdés, hogy a bizonyítás anyaga részben tartalmazza azon információkat, amelyek úgy az elsőfokú ítélet indokolásában, miként az ügyészi indítványokban megjelentek, azonban a büntetőbíróóság feladatát a vád keretei határozzák meg.

[128] Az ítéletábra ennek megfelelően az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát, ellentmondásos indokolását, vádon túlterjeszkedő következtetéseit törvényesen korrigálta {a leplezett eszközök alkalmazásának eredményét illető álláspontja is helytálló; Győri Ítéletábra Bf.II.44/2024/8. számú ítélet [121]-[122] bekezdés}.

[129] Ehhez képest, ilyen körülmények között a III. rendű vádlottnak a tényállás szerint ténylegesen betöltött szerepe alapján a hűtlen kezelés bűncselekményének elkövetése nem állapítható meg.

[130] Mindennek pedig az a következménye, amire az ítéletábra jutott a másodfokú felülbírálat során, azaz a felmentő rendelkezés meghozatalára, úgy a III. rendű, miként a járulékos cselekménnyel érintett VII. rendű és VIII. rendű vádlott esetén is.

[131] Ekként a Kúria az ügyészség által bejelentett másodfellebbezést elbírálv a Győri Ítéletábra Bf.II.44/2024/8. számú ítéletét a III. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. § értelmében helybenhagyta. A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése, és a Be. 617. §-ára figyelemmel a Be. 575. § (1) bekezdés alapján az állam viseli.

[132] *A döntés elvi tartalma*

A hűtlen kezelés elkövetési magatartása a vagyonkezelési kötelezettség szándékos megszegése. Amennyiben a bűncselekmény tárgyát képező megbízási díj összegének meghatározása/jóváhagyása ténylegesen nem a terhelt mint a helyi önkormányzat költségvetési szerv vagyonkezelőjének a döntése volt, hanem a fenntartóé, úgy büntetőjogi felelőssége hűtlen kezelésben nem állapítható meg.

V.

[133] A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. október 7.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, *Dr. Horváth Péter* s.k. előadó bíró, *Molnár Ferencné* dr. s.k. bíró, *Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla* s.k. bíró, *Dr. Varga Eszter* s.k. bíró

A Győri Ítéletábra Bf.II.44/2024/8. számú ítélete a Kúria Bhar.III.344/2025/23. számú végzésével 2025. október 7. napján jogerős.

Budapest, 2025. október 7.

Dr. Bartkó Levente s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző